

Rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 13. juni 2024

SAMLENOTAT

1. Styrkelse af EU's beredskab og kriserespons

1. STYRKELSE AF EU'S BEREDSKAB OG KRISESREPONS

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 13. juni 2024 ventes en drøftelse om styrkelse af beredskab og kriserespons på EU-niveau. Det forventes, at drøftelsen vil have fokus på behovet for styrket tværgående krisestyring i EU samt en fremtidig EU-beredskabsstrategi i lyset af et ændret og mere kompleks risiko- og trusselsbillede som følge af klimaforandringer, Covid-19 og krigen i Ukraine. Herunder ventes fokus bl.a. at være på behovet for øget civil-militær koordination inden for beredskabsområdet, muligheden for en tværgående EU-krisestyringshub samt tilblivelsen af en fælles EU-risikovurdering. Regeringen ser positivt på muligheden for at anskue beredskab og krisestyring mere tværgående i en EU-sammenhæng, herunder potentielt med udarbejdelsen af en EU-beredskabsstrategi, en EU-risikovurdering samt etablering af en EU-fælles krisestyringshub.

2. Baggrund

I de senere år er der kommet markant større fokus på EU's evne til at modstå og håndtere kriser og katastrofer, herunder via civilbeskyttelsesmekanismen (UCPM) og med vedtagelsen af bl.a. direktivet om kritiske enheders modstandsdygtighed (CER-direktivet). Udviklingen i EU sker som en konsekvens af et risikobillede i konstant udvikling, herunder covid-19, voldsommere klimaforandringer (fx skovbrande og oversvømmelser) samt krigen i Ukraine.

I lyset af erfaringerne fra krise- og katastrofehandteringen er der på EU-niveau fokus på at optimere og samtænke EU's civilbeskyttelses- og krisestyringsstruktur med henblik på bedre og mere effektiv koordination i EU. Bl.a. fremgår af konklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd (DER) den 21.-22. marts 2024 at: *"Det Europæiske Råd understreger det tvingende behov for øget og koordineret militært og civilt beredskab og strategisk krisestyring i forbindelse med det skiftende trusselsbillede. Det opfordrer Rådet til at fortsætte arbejdet og Kommissionen til sammen med den højtstående repræsentant at foreslå tiltag til styrkelse af beredskab og kriserespons på EU-plan ved hjælp af en tilgang, der omfatter alle farer og inddrager hele samfundet, under hensyntagen til medlemsstaternes ansvarsområder og kompetencer med henblik på en fremtidig beredskabsstrategi".*

Som optakt til mødet i DER i marts 2024 fik den tidligere finske præsident Sauli Niinistö i opdrag at udarbejde en rapport om, hvordan EU's militære og civile beredskab kan styrkes med fokus på "whole-of-society". Rapporten forventes klar i efteråret 2024 og vil forventeligt bidrage med input til udarbejdelsen af en forventet egentlig fremtidig beredskabsstrategi på EU-niveau.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 13. juni 2024 forventes en drøftelse af styrkelse af beredskab og kriserespons på EU-niveau. Det forventes, at drøftelsen vil have fokus

på behovet for styrket tværgående krisestyring i EU samt en fremtidig EU-beredskabsstrategi i lyset af et ændret og mere komplekst risiko- og trusselsbillede. Herunder ventes fokus bl.a. at være på behovet for øget civil-militær koordination inden for beredskab og krisestyring, muligheden for en tværgående EU-krisestyringshub samt tilblivelsen af en fælles EU-risikovurdering.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen ventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser, erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Forhandlingssituationen

Der er blandt medlemsstaterne bred opbakning til ambitionen om at styrke tværgående krisestyring, om end der dog er forskellige syn på, hvordan dette bedst tilvejebringes. En gruppe af medlemsstater ønsker tættere samarbejde på EU-niveau om beredskab, krisestyring og civilbeskyttelse, mens en anden gruppe er mere tilbageholdende.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ser positivt på muligheden for styrket tværgående samarbejde på krisestyingsområdet samt på overvejelserne om en EU-beredskabsstrategi og en EU-risikovurdering. Samtidig ser regeringen, at det er vigtigt at sikre tilstrækkelig fleksibilitet i EU's krisestyings-system, samt at tiltag generelt bør bero på grundige analyser af behov og mangler og finansieres inden for eksisterende rammer. Som et led i den samlede indsats for at styrke tværgående krisestyring og beredskab i EU ser regeringen et behov for styrket EU-NATO-samarbejde samt for tættere samarbejde mellem den civile og militære søjle i både EU og medlemsstaterne. Regeringen ser positivt på overvejelserne omkring etablering af en samlet EU-krisestyingshub, som kan bidrage til at koordinere håndtering af konsekvenserne af tværgående kriser. Regeringen endelige stillingtagen til fremtidige tiltag afventer en konkret vurdering af disses konsekvenser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketinget Europaudvalg.